

ALAVIESKAN KUNTA HYVINVOINTISUUNNITELMA 2022–2025

WWW.ALAVIESKA.FI

Kuvat Juho Jaakkonen

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN KUNNASSA

Kuntalain mukaan kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen on kunnan perustehtävä. Terveydenhuoltolaissa määritellään laajasti kunnan tehtäviä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä tehdään yli hallintokuntarajojen yhteistyössä. Sosiaali- ja terveystalvet siirtyvät tulevassa Sote-uudistuksessa maakuntien järjestettäväksi 1.1.2023 alkaen, mutta vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säilyy kunnilla. Kuntien palkitseminen vaikuttavasta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä on tärkeää, koska hyvinvoiva väestö on elinvoimaisen kunnan ja maakunnan edellytys. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvun hillitseminen vaatii, että hyvinvointia ja terveyttä edistetään laajalti ihmisten arkiympäristöissä. Edellytyksiä väestön hyvinvoinnille ja terveydelle luovat koulutus, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt sekä monet muut kunnan tehtävät. Kuntia palkitaan Hyte-kertoimella saadun valtionavustuksen kautta.

Hyvinvoinnin suunnitelmaa on kehitetty yhdessä Alavieskan kuntastrategian kanssa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen saa aikaan ajatuksen hyvästä arjesta. Hyvä arki on kaikkien kunnan toimielinten sekä kunnan järjestöjen ja kuntalaisten yhdessä aikaan saamaa toimintaa ja hyvää oloa. Päämääränä jokaisen oma kokemus siitä, että voin hyvin ja olen tyytyväinen elämään. Minulla on hyvä arki ja mielekäs elämä.

ALAVIESKAN KUNNAN HYVINVOINTISUUNNITELMAN 2022-2025 KÄRKITEEMAT JA KOHDERYHMÄT

Kärkiteemat

- Hyvien ja terveellisten elintapojen edistäminen
- Elinympäristön kehittäminen, asuntotuotanto ja liikunta- ja virkistyspaikkojen kehittäminen

Hyvinvointiteot ikäryhmittäin

- Lapset ja nuoret
- Aikuiset
- Ikääntyvät

Tavoitteena tehdä hyvinvointisuunnitelmasta elävä ja konkreettinen suunnitelma, jota voidaan tarvittaessa tarkastella ja kehittää suunnitelmavuosien aikana. Samalla seurataan valtakunnallista hyvinvointialueiden rakentumista sekä kehitetään kunnan toimintaa vastaamaan muuttuvaa kunnan palvelurakennetta. Teemme aktiivisesti yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.

Hyvinvointisuunnitelman laadintaan osallistuivat Alavieskan kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen HYTE-työryhmä, nuorisovaltuusto, sivistys- ja hyvinvointilautakunta, vanhus- ja vammaisneuvosto sekä kunnanvaltuusto. Kuntalaisia on kuultu keväällä 2021 Minun arkeni ja elämäni -kyselyn ja joulukuussa 2021 kuntalaiskyselyn kautta. Kuntalaisia on osallistettu eri yhteyksissä kuten Pappilan väentuvan markkinoilla sekä kunnan joulukahveilla vuonna 1943 ja 1953 syntyneille kuntalaisille.

Koronapandemia on haastanut yhteydenpitoa ja kuntalaisten tapaamisten järjestämistä, mutta olemme onnistuneet kattavasti saamaan kuntalaispalautetta. Näin hyvinvointisuunnitelmasta saadaan omista tarpeista lähtevä, kuntalaisten näköinen, suunnitelma.

Hyvinvointisuunnitelma sisältää kärkiteemojen ja hyvinvointitekojen lisäksi Kallion alueen ikääntyvien hyvinvointisuunnitelman 2021–2025 sekä Virin linjauksen liikuntastrategian ajatuksesta. Hyvinvointia ja terveyden edistämistä toteutetaan kaikilla kunnan toimialoilla, työryhmissä sekä tekijäryhmittymissä kuten lasten ja perhepalvelujen kehittämisen LAPE-työryhmässä, Nuorisovaltuustossa, hyvinvointia ja terveyttä edistävässä Hyte-työryhmässä, Vanhus- ja vammaisneuvostossa sekä kolmannella ja neljännellä sektorilla.

Hyte-työryhmä toimii hyvinvointisuunnitelmaa toteuttavana tahona sivistys- ja hyvinvointijohtajan kanssa yhteistyössä. Hyte-työryhmään on sulautettu LAPE-toiminta, lapsiasiainneuvosto, monialainen nuorisolain mukainen toimielin ja turvallisuustyöryhmä. Työryhmän tehtäväksi on määritelty alavieskalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

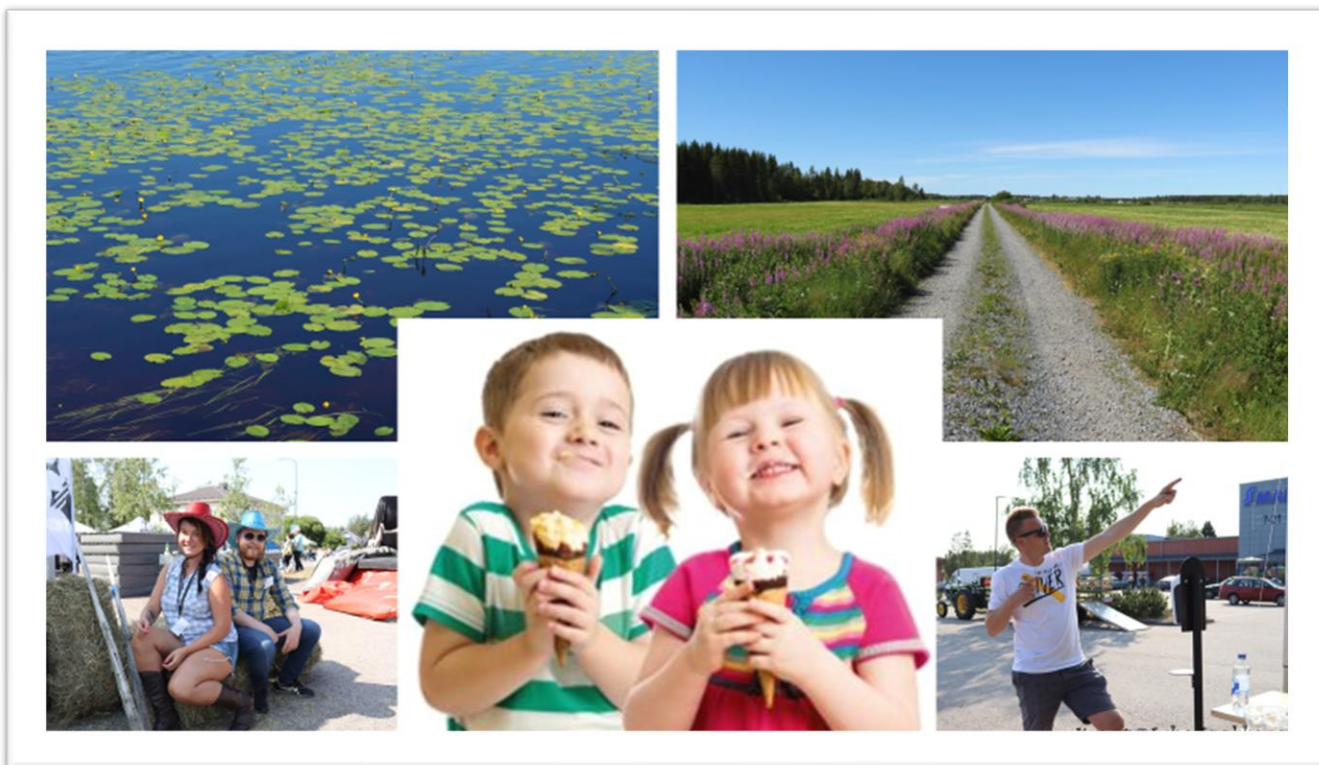
sekä nuorisolain 7 a §:n tarkoittamana monialaisena nuorisoasioita käsittelevänä paikallisten viranomaisten muodostamana ryhmänä toimiminen. Hyte-työryhmässä on edustus kaikilta kunnan toimialoilta ja työryhmistä, Kallion peruspalvelukuntayhtymästä, työllisyyden kuntakokeilusta, poliisista sekä kolmannen sektorin toimijoista kunnastamme. Hyte-työryhmän puheenjohtajana toimii kunnan luottamushenkilö.

Liikuntastrategian korvaa Alavieskan Virin toimintasuunnitelma:

“Seuran tarkoituksena on edistää kuntalaisten liikuntaharrastusta seuran toimialueella siten, että mahdollisimman moni harrastaisi kunto-, kilpa- tai huippu-urheilua edellytystensä ja tarpeidensa mukaisesti.”

Vanhus- ja vammaisneuvosto toimii hyvinvointia ja terveyttä edistävässä hengessä sekä lisää osallisuutta. Vanhus- ja vammaisneuvoston tehtävänä on vaikuttaa oman kunnan toimintaan oman kohderyhmän ollessa kyseessä.

Hyvinvointisuunnitelmaan liittyviä kunnan omia suunnitelmia tarkastellaan ja kehitetään säännöllisesti myös hyvinvointisuunnitelmakauden aikana. Hyvinvointikertomukseen liitetään vuosittain kuntaindikaattoritietoa, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tietoja sekä kulttuurikasvatussuunnitelman tietoja. Suunnitelmassa edesautetaan hyvinvointi - indikaattorien toteutumista. Hyvinvointisuunnitelma hyväksytään valtuustossa.

Valokuvat Juho Jaakkonen sekä kunnan markkinointimateriaali

4 Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman teot

Hyvinvointisuunnitelman strategiset tavoitteet	Hyvinvointisuunnitelman tarkemmat tavoitteet	Hyvinvointisuunnitelman teot	Osallistuu toteutukseen
Ikääntyneiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • ikääntyneet ovat toimintakykyisempiä pidempään • ikääntyneet osallistuvat ja vaikuttavat 	<p>ALAVIESKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hyvin saavutettavat ja lähellä toteutettavat terveyspalvelut 2. Kyselyn toteuttaminen, jossa kysytään ikäihmisiltä, kuntalaisilta mikä edesauttaa heidän hyvinvointiansa ja terveyden edistämistään. 3. Ikäihmisten jumppa etänä viikoittain. 4. Kirjaston toimesta sekä kotipalvelu että Celia-palvelu ikäihmisille. Kutsuvierailuja esim. kutsutaan Eläkeliitto kirjastoon seuraamaan kirjailijavierailua. Vierailu joka vuosi Omavieskassa ohjelmaa tarjoten. 5. Digi-apua ja koulutusta 6. Kaveritoiminta. Kaveri, jonka kanssa voisi mm. piipahtaa kirjaston näyttelyssä, museossa, konserteissa, kävelyllä tai lenkkeillen. Kaikille kuntalaisille tasapuolisesti, myös sivukylät huomioidaan. 7. Yhteisötaidetyöpaja ikäihmisille 8. Ikivihreät -konsertin järjestäminen. 	<p>ALAVIESKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. PPKY Kallion 2. Kyselyn toteuttamisesta vastaa sivistys- ja hyvinvoinnin toimiala. 3. Jumpan toteutuksesta vastaa Alavieskan Viri viikoittain. 4. Kirjaston toimista vastaa kirjastotoimen työntekijät. 5. Digitukea järjestää kirjastotoimi ja kolmannen sektorin toimijat esim 4H ja Raudaskylän opisto 6. Kaveritoimintamahdollisuutta on suunniteltu ja toteutetaan Raudaskylän opisto kanssa yhteistyössä järjestöjen, seurakunnan ja kunnan HYTE-ryhmän kanssa. 7. ja 8. Yhteisötyöpajasta ja konsertista vastaa kunnan kulttuuri toimi.

Ikääntynyt voi elää hyvää elämää kodissaan nykyistä pidempään	<ul style="list-style-type: none"> • asuminen ja asuinympäristö ovat ikäystävällisiä • ennakkoivia palveluita ja ennaltaehkäisyä kehitetään 	<p>ALAVIESKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omaishoitajatyön kehittäminen ja tukeminen • Tarjota erilaisia asumismuotoja ikääntyneille esim. 	<p>ALAVIESKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • PPKY Kallio ja kunnan HYTE-työryhmä • Senioriasumisen suunnittelusta vastaa kunnan johtoryhmä erityisesti
---	---	--	---

Hyvinvointisuunnitelman strategiset tavoitteet	Hyvinvointisuunnitelman tarkemmat tavoitteet	Hyvinvointisuunnitelman teot	Osallistuu toteutukseen
	<ul style="list-style-type: none"> • monimuotoisen asumisen mahdollisuuksien kehittäminen • digitalisaation / teknologian mahdollisuudet lisätä hyvinvointia 	<p>välimuotoinen asuminen eli senioriasuminen: Ikäspesifiä asumista, joka sijoittuu tavallisen asumisen ja tehostetun palveluasumisen väliin, esim. yhteisöllinen asuminen, senioritalot ja palveluasuminen Johon sisältyy jonkinlaista yhteisöllisyyttä yhteisten tilojen ja toiminnan kautta Palveluja saa joko asukkaan itse hankkimana tai kohteen palveluohjaajan avustamana julkisia palveluja kuten kotipalvelut Hallintamuodoltaan omistus, vuokra tai asumisoikeusasumista Palveluasumisessa asukkaiden tuen tarve vähäisempää kuin tehostetussa palveluasumisessa. (sosiaalihuoltolain 22 §:n mukaan) tämä suoraan Alavieskan asuntopolitiikasta (kv 9/2020)</p>	<p>tekninen toimi ja päätöksenteosta kunnan päätöksenteon toimeilimet, viimekädessä kunnanvaltuusto.</p>